

Razdelitev skupnega dohodka kmetijskih organizacij

Kmetijske organizacije so že v l. 1956 razdeljevale skupne prejemke z ugotavljanjem dohodka. Razdelitev skupnih prejemkov, ki jo opravijo kmetijske organizacije v l. 1957, opravijo prav tako z ugotavljanjem dohodka, vendar nekoliko drugače kakor v l. 1956.

Predvsem je odpravljena nejasnost v predpisu, ki določa, po kakšni ceni obračunavajo ob koncu leta razlike v zalogah lastne proizvodnje in prirasta ali zmanjšanja živine. V l. 1957 se obračunajo samo zaloge nedokončane proizvodnje po lastni ceni, medtem ko se vse druge zaloge obračunajo po tržnih cenah, od katerih odštejemo normalne stroške za prodajo.

Spremembe, ki so nastale v razdelitvi skupnih prejemkov v l. 1957, so v novi lestvici za izločitev prispevka proračunom iz osebne dohodka (v l. 1956 iz plač), v obvezni izločitvi dela dohodka v družbene investicijske sklade, v možnosti, da občinski ljudski odbor odredi obvezno izločitev dela dohodka v sklade kmetijske organizacije, in namesto uporabljanja diferencirane stopnje zemljarine od 13 do 43 odstotkov je uvedena enotna stopnja 10 odstotkov od katastrskega dohodka.

Lestvica za izločitev prispevka proračunom iz osebne dohodka se razlikuje od splošne lestvice za druge gospodarske organizacije, ki razdeljujejo skupne prejemke z ugotavljanjem dohodka. Ker plačajo kmetijske organizacije zemljarino kot posebno obliko prispevka iz dohodka, se prispevek proračunom iz osebne dohodka plačuje šele od mesečnih prejemkov, ki presegajo 15.000 din (skupaj s prispevkom za socialno zavarovanje in s prispevkom za gradnjo stanovanj).

V prehodnih določbah uredbe o razdelitvi skupnega dohodka pa je določeno, da vnesejo kmetijske organizacije v l. 1957 znesek, ki bi ga morale plačati v družbene investicijske sklade, v svoj investicijski sklad. Tako ostane kmetijskim organizacijam v l. 1957 po plačilu materialnih stroškov, amortizacije, stalnih prispevkov družbeni skupnosti in drugih prispevkov, morebitnega prometnega davka, anuitet in prispevka rezervnemu skladu ves preostali del vseh prejemkov (dohodek). Delavci plačajo samo prispevek proračunom iz osebne dohodka, ki ga je kmetijska organizacija razdelila med osebne dohodke.

Prispevek iz osebne dohodka plačajo, tudi člani kmečkih obdelovalnih zadrug, ki delajo stalno ali od časa do časa v zadrugi, kakor tudi sezonski delavci v kmetijskih organizacijah.

Medtem ko se prispevek družbenim investicijskim skladom in morebitni obvezni vnos dela dohodka v sklade gospodarske organizacije ugotavlja v odstotku od dohodka (z izjemo trgovine, kjer se določi v odstotku od prometa), lahko občinski ljudski odbor določi kot osnovo za izločitev prispevka za družbene investicijske sklade (ki ga v l. 1957 kmetijske organizacije vnesejo v svoje sklade) kakor tudi za izločitev v sklade kmetijske organizacije katastrski dohodek od zemljišča. Ker je katastrski dohodek stalna veličina, bosta tako prispevek za družbene investicijske sklade kakor tudi znesek izločitve

v sklade kmetijske organizacije, če vzamemo za osnovo katastrski dohodek, dejansko določena v fiksnem znesku.

Navajamo primer ugotavljanja instrumentov za razdelitev dohodka nekega kmetijskega podjetja. Pri tem izhajamo iz predpostavke, da je bila višina sklada plač popravljena, ker je to nujno za ugotovitev instrumentov za razdelitev dohodka. Plače, realizirane v l. 1956 po tarifnih postavkah, se bodo morale namreč spremeniti v neto plače brez prispevka proračuna iz plač, nato pa povečati za znesek prispevka za socialno zavarovanje, prispevka za gradnjo stanovanj in za prispevek proračunom iz osebne dohodka. Skupni znesek plač po tarifnih postavkah se bo moral povečati še za del plač nad plačami po tarifnih postavkah po določbah zveznega družbenega plana za l. 1957. Na temelju pooblastila v uredbi o razdelitvi skupnega dohodka bodo o tem objavljena še posebna podrobna navodila.

(V milijonih dinarjev)

1. V l. 1956 ustvarjeni dohodek	88	
2. Ustvarjeni osebni dohodek (popravljen)	48	
3. Prispevek družbenim investicijskim skladom (88 — 48) :		
: 2 × 100 : 88		22,75 %
3a Če je prispevek družbenim investicijskim skladom določen v razmerju do katastrskega dohodka od zemljišča in če znaša katastrski dohodek 80 milijonov, znaša prispevek (88 — 48) : 2 ×		
× 100 : 80		25 %

Denimo, da je kmetijska organizacija realizirala v l. 1957 100 milijonov dohodka. Občinski ljudski odbor je določil, da se vzame kot osnova za določitev prispevka družbenim investicijskim skladom katastrski dohodek od zemljišča (instrument, ki smo ga navedli pod 3a, to je 25 %, kar znaša vedno 20 milijonov din). Razen tega je ljudski odbor zadolžil kmetijsko organizacijo, da vnese tudi v sredstva za samostojno razpolaganje najmanj 20 % katastrskega dohodka od zemljišča (kar znaša 16 milijonov din). Kmetijski organizaciji bo ostalo, da sama razdeli na osebne dohodke (a eventualno tudi na sredstva za samostojno razpolaganje) 64 milijonov.

Ker kmetijske organizacije v l. 1957 ne plačajo nobenega prispevka družbenim investicijskim skladom, bo vseh 36 milijonov, ki jih je prej izločila iz dohodka, vnese v svoje sklade.

Kmetijske organizacije so s tako razdelitvijo dohodka zelo stimulirane, da povečajo dohodek. No, prav tako so zelo stimulirane tudi za znižanje nepotrebne delovne sile in za mehanizacijo del. Zmanjšanje stopnje zemljarine in ublažitev lestvice prispevkov proračunom iz osebnih dohodkov v primerjavi z l. 1956 lahko zelo vpliva ne samo na povečanje dohodka, temveč tudi na povišanje osebnih prejemkov.

Kmetijske organizacije bi morale po svoji strani ukreniti vse potrebno, da bi v novih pogojih dosegle čim boljše realizacije. Ti ukrepi so razen agrotehničnih posegov, mehanizacije in organizacije proizvodnje še določitev pravih odnosov v tarifnih postavkah za posamezna delovna mesta kakor tudi sprejem smotrnih premijskih pravilnikov za nagrajevanje individualnih in skupinskih uspehov.

B. R.

Spremembe in dopolnitve uredbe o dajanju potrošniških kreditov delavcem in uslužbencem

Po dosedanjih predpisih so kredite za nakup industrijskega blaga lahko dajala tudi trgovinska podjetja na drobno in trgovinski obrati. S spremembami uredbe se je krog prodajalcev na odplačilo razširil tudi na prodajalne industrijskih podjetij, obrtno proizvajalne zadruge in nabavno prodajne zadruge, če imajo samostojno knjigovodstvo in strokovni kader v zvezi z dejanjem, evidentiranjem in vdačanjem potrošniških kreditov.

Za te spremembe med drugim govorijo tudi vzroki, da je bilo treba spodbuditi ta podjetja in zadruge, da ustanavljajo svoje prodajalne, ki izključujejo posrednike med proizvajalci in potrošniki, in s tem omogočajo prodajo izdelkov široke potrošnje po nižji ceni.

Podjetja, ki dajejo kredite, lahko zaradi kritja svojih stroškov zaračunajo v ceno blaga, ki ga prodajo na kredit tudi obresti do višine, ki jo plačajo banki. Razen tega je bil s temi spremembami rok za vrnitev kreditov za nakup avtomobilov podaljšan na pet let. Rok za odplačilo kreditov za nakup drugega industrijskega blaga so za sedaj ostali nespremenjeni. Narodna banka je pooblaščen, da lahko naknadno s svojim sklepom določi tudi daljše roke največ do šestih let za odplačilo kreditov za nakup posameznih vrst industrijskega blaga.

Spremembe in dopolnitve uredbe o prometu z žitom

Medtem ko so po dosedanjih predpisih mogle prodajati kmetijske zadruge in pooblaščen gospodarska podjetja za promet z žitom kakor tudi druga podjetja kupljeno pšenico, rž in mešanico pšenice in rži iz domače proizvodnje (razen merice) v nadaljnjem prometu na debelo in na drobno samo v zrnju po prosto oblikovanih cenah, se s temi spremembami omogoča, da jih lahko prodajajo tudi v izdelkih po prosto oblikovanih cenah. Možnost, da bodo navedene organizacije ta žita lahko prodajale ne samo v zrnju, temveč tudi v izdelkih bo prispevala k povečanju odkupa in prometa z domačo glede na proizvode pri proizvajalcih. Ta ukrep bo prispeval prav tako k boljšemu izkoriščanju zmogljivosti mlinov v žitorodnih krajih. S temi spremembami in dopolnitvami je prav tako ukinjen sistem dogovorjenih odkupnih cen v prometu z žitom kakor tudi takse na mletje.